

Benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp

Individuele rapportage gemeente Groningen

Inleiding

Uw gemeente heeft meegewerkt aan de benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp in 26 gemeenten. Dit onderzoek is uitgevoerd in een periode van 13 weken (van half december 2018 tot 1 maart 2019). Aanleiding van dit onderzoek is dat een flink aantal gemeenten heeft aangegeven dat er substantieel meer wordt uitgegeven aan jeugdhulp dan dat zij ontvangen voor deze taken.

Doel van deze benchmarkanalyse:

Leren over de ontwikkeling van uitgaven van gemeenten voor jeugdhulp en (mogelijk) verklarende factoren door te vergelijken, te analyseren en te correleren (kracht van verbanden in beeld te brengen).

In het kader van deze benchmarkanalyse heeft u conform een format gegevens aangeleverd en is uw gemeente door twee onderzoekers van Significant bezocht voor een onderzoeksdag. De interviews hebben een half gestructureerd karakter gehad waarbij vaste elementen in elke interview met een gemeente aan de orde zijn geweest. Naast de informatie van gemeentelijke zijde over beleid en uitvoeringspraktijk jeugd is in het 'system in the room'- gesprek ook van andere partijen en belanghebbenden informatie ingewonnen om enerzijds tot een rijker en anderzijds tot een meer gevalideerd beeld hiervan te komen. Aan het eind van elke onderzoeksdag is door onderzoekers gecheckt welke hypothesen er in interviews en groeps gesprek al aan de orde zijn geweest en zijn soms enkele checkvragen gesteld indien dit relevant was volgens onderzoekers. In enkele gevallen heeft het 'system in the room'- gesprek om praktische redenen op andere

wijze plaatsgevonden (telefonisch, separate gesprekken, of een ingekorte versie).

Deelnemende gemeenten hebben op verschillende manieren inbreng kunnen geven en een terugkoppeling gehad:

- Verslag van de onderzoeksdag;
- Een drietal leerbijeenkomsten gericht op het onderling leren tussen deelnemende gemeenten over relevante thema's en factoren die de uitgaven van jeugdhulp mede kunnen beïnvloeden;
- Een individuele rapportage waarin gegevens van uw gemeente worden vergeleken met de andere gemeenten in de benchmark.

Dit document betreft deze individuele rapportage, waarin gegevens van uw gemeente worden vergeleken met (bandbreedtes) van de andere gemeenten die hebben deelgenomen aan de benchmarkanalyse. Het gaat om de figuren en tabellen die ook onderdeel zijn van de hoofd rapportage, waarin de cijfers van uw gemeente inzichtelijk zijn gemaakt.

Deze individuele rapportage wordt aan de gemeente opgeleverd nadat de overall rapportage van de benchmarkanalyse uitgaven jeugdhulp naar de Tweede Kamer is gestuurd en daarmee openbaar is geworden.

Leeswijzer

Deze individuele rapportage is bedoeld voor de deelnemende gemeenten. In deze individuele rapportage wordt voor uw gemeente zichtbaar gemaakt hoe uw gemeente zich op belangrijke variabelen verhoudt tot de andere gemeenten in de benchmark. Ook wordt de top 5 van belangrijke bevindingen van de onderzoekers van uw gemeente naar aanleiding van de onderzoeksdag gepresenteerd. Deze individuele rapportage wordt enkel verstrekt aan uw gemeente en zal door de onderzoekers niet openbaar toegankelijk worden gemaakt.

De in deze rapportage gepresenteerde gegevens van gemeenten betreffen door gemeenten zelf in de verschillende formats opgegeven gegevens, en berekeningen op basis van deze gegevens.

Een belangrijk cijfer in deze rapportage is het saldo inkomsten en uitgaven jeugdhulp. Hierbij hebben wij de door de gemeente opgegeven uitgaven aan jeugdzorg afgezet tegen de inkomsten op basis van de integratie uitkering sociaal domein – jeugd. In deze berekening hebben wij de uitgaven aan preventie (een van de kostencomponenten) buiten beschouwing gelaten, omdat dit deels vóór aanvang van 2015 al tot de gemeentelijke taken behoorde en preventietaken niet worden bekostigd vanuit de IU SD jeugd.

Daarnaast hebben wij op basis van door gemeenten gegeven toelichtingen soms (kleine) aanpassingen gedaan. Dit alles met als belangrijkste doel om de cijfers zo goed mogelijk vergelijkbaar

tussen gemeenten te maken. Daarmee is het berekende saldo voor uw gemeente en die van andere gemeenten één manier om tekort of overschot inzichtelijk te maken. Mogelijk dat binnen uw gemeente een andere manier van berekenen wordt toegepast.

Daarnaast hebben we niet van alle gemeenten op alle gevraagde variabelen gegevens ontvangen, of waren deze volgens gemeente niet volledig of betrouwbaar genoeg. In dergelijke gevallen, maar ook bij hele grote uitbijters, hebben wij de betreffende gegevens buiten beschouwing gelaten. Daardoor verschilt het aantal gemeenten per figuur of tabel.

Ook hebben enkele van de 26 deelnemende gemeenten meegedaan in een “light-variant”, waarbij deze gemeenten slechts een beperkt aantal gegevens hebben aangeleverd.

Indien van uw gemeente gegevens ontbreken in een of meerdere figuren in deze rapportage, betekent dit dat deze gegevens niet in het onderzoek zijn meegenomen.

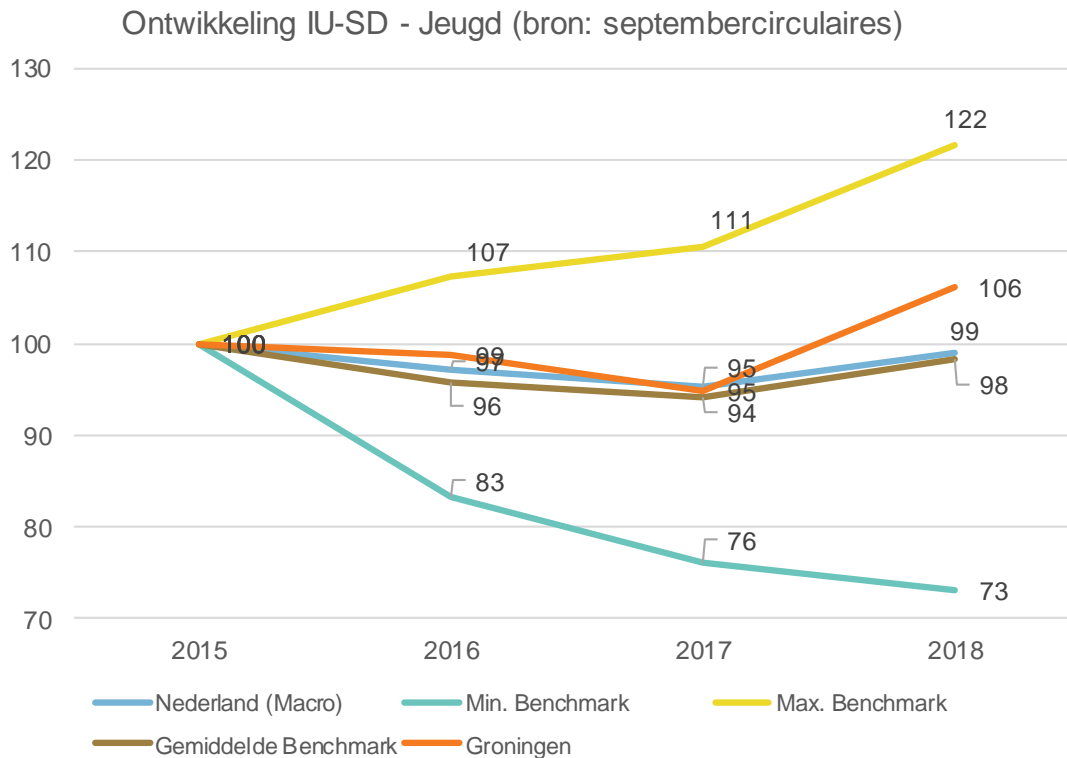
Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze rapportage dan kunt u contact opnemen met de onderzoekers via: benchmarkjeugdhulp@significant.nl

Belangrijke punten gemeente n.a.v. onderzoeksdag bij gemeenten volgens de onderzoekers

Top 5

- 1 Exogene factoren waar de gemeente geen grip op heeft: Bevolkingssamenstelling waarbij sprake is van tweedeling in de populatie, een groep met een lage SES (groep met grote zorgconsumptie) en een groep met een hoge SES (veeleisend). Beide hebben hun eigen specifieke kenmerken
- 2 Pas recent (2017-2018) heeft de regio (via RIGG) goed zicht op cijfers wat maakt dat de gemeente Groningen (ism RIGG) nu beter kan gaan sturen. Hiervoor taskforce (2017) en uitvoeringsplan (2018) opgesteld. Belangrijke elementen daarin zijn: Inzicht in ontwikkelingen en trends: gerichtere gesprekken met aanbieders vanuit contractmanagement, Beter financiële prognoses (combinatie van beschikkingen en declaraties): mogelijkheid om eerder het gesprek aan te gaan met aanbieders / bij te sturen, Signaleren van opmerkelijk zorggebruik (bijv. stapeling van producten), deze eventueel blokkeren en in het gesprek aangaan, Ook zijn we meer alert op oneigenlijk gebruik van jeugdhulp (voorbeeld van vervoer naar sportclub vanuit specialistische jeugdhulp financieren)
- 3 Goede inhoudelijke samenwerking tussen regio / RIGG en gemeente Groningen. Professionalisering bij RIGG, met de kanttekening dat sturing via CLM altijd achteraf is.
- 4 Positieve ervaringen met OJG'ers bij huisartsen (gebaseerd op eigen onderzoek en onderzoek van de RIGG), daarom uitbreiding in 2018 en 2019.
- 5 Bekostigingssystematiek gelijk gehouden: P*Q, vanuit de visie dat elke jongere de jeugdhulp krijgt die het nodig heeft. Wijze van contracteren gewijzigd van aanbesteding in 2016 en 2017 naar Open House sinds 2018. Het instellen van budgetplafonds voor aanbieders blijkt erg lastig.

Ontwikkeling van de inkomsten voor jeugdzorg (integratie uitkering sociaal domein – jeugd)

Figuur 1. Ontwikkeling van de inkomsten (Integratie uitkering sociaal domein – jeugd) van gemeente, in relatie tot andere gemeenten uit de benchmarkanalyse en Nederland (ontwikkeling macro-budget)

Saldo inkomsten en uitgaven en volume jeugdzorg

	2016	2017	2018
geen tekort	5	1	1
tot 10% tekort	9	4	2
10-20% tekort	10	5	6
20-30% tekort	3	8	6
30-40% tekort	2	5	5
> 40% tekort	0	2	5
Totaal	24	24	24

Groningen	-3,6%	-19,9%	-21,8%

Tabel 2: Tekortsaldo uitgedrukt in percentage van de inkomsten (IUSD-jeugd). Blauw gemarkeerd is de groep waar uw gemeente binnen valt.

Ontwikkeling aantal unieke cliënten jeugdhulp			
	2016-2017	2017-2018	2016-2018
ongewogen gemiddelde	5,2%	3,6%	7,4%
gewogen gemiddelde	8,3%	0,2%	8,5%

Gemeente Groningen	15,1%	1,1%	16,3%

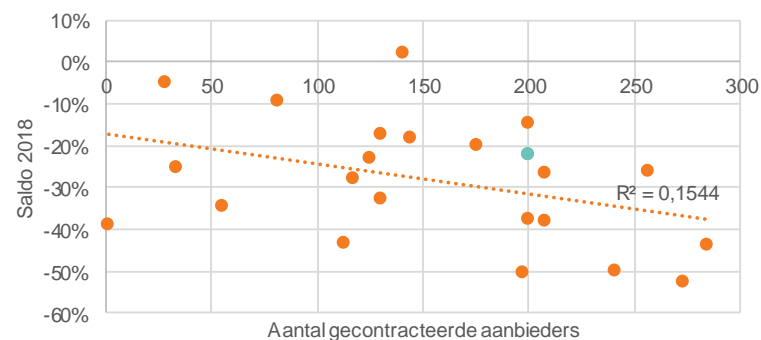
Tabel 4: Ontwikkeling van het volume (aantal unieke cliënten per jaar), ongewogen en gewogen gemiddelden van de gemeenten uit de benchmarkanalyse

Aantal inwoners	Saldo inkomsten en uitgaven jeugdzorg (2018)		
	Gemiddelde	Minimum	Maximum
tot 50.000 inwoners (N=12)	-31,1%	-52,4%	2,3%
50.000 tot 100.000 inwoners (N=6)	-30,4%	-50,1%	-18,4%
meer dan 100.000 inwoners (N=6)	-18,5%	-38,5%	-4,5%

Gemeente Groningen	-21,8%

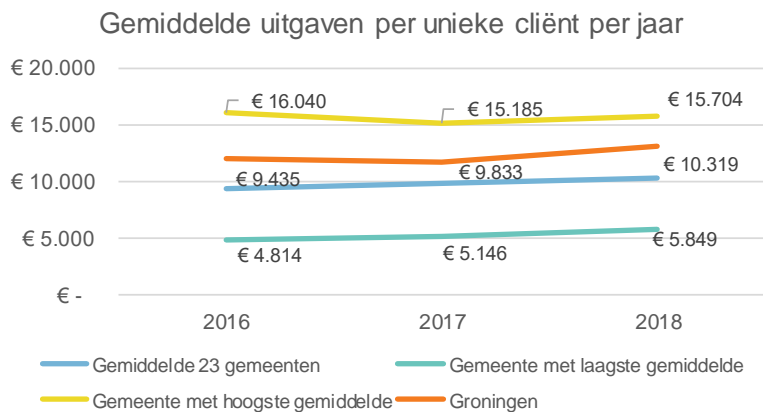
Tabel 3: Gemiddelde, minimum en maximum saldo per grootteklasse

Saldo 2018 in relatie tot het aantal gecontracteerde aanbieders

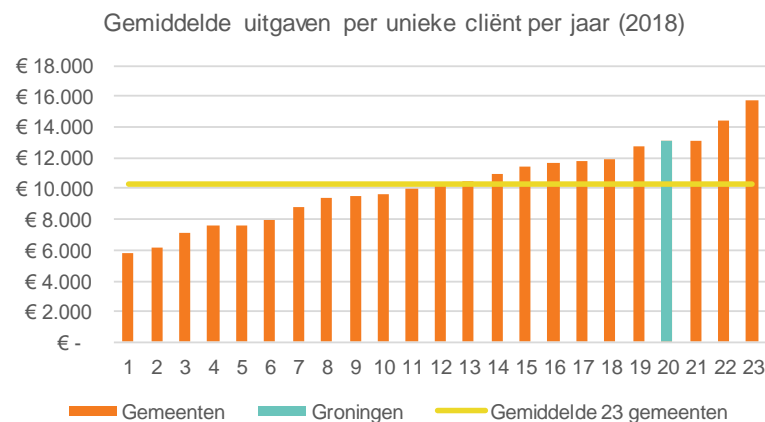

Figuur 2: Tekortsaldo uitgedrukt in percentage van de inkomsten (IUSD-jeugd) in 2018 in relatie tot het aantal gecontracteerde aanbieders. De blauwe stipt betreft uw gemeente.

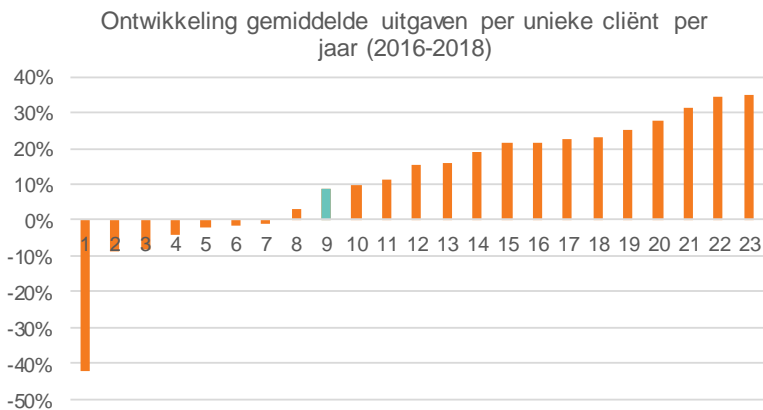
Gemiddelde uitgaven per cliënt per jaar

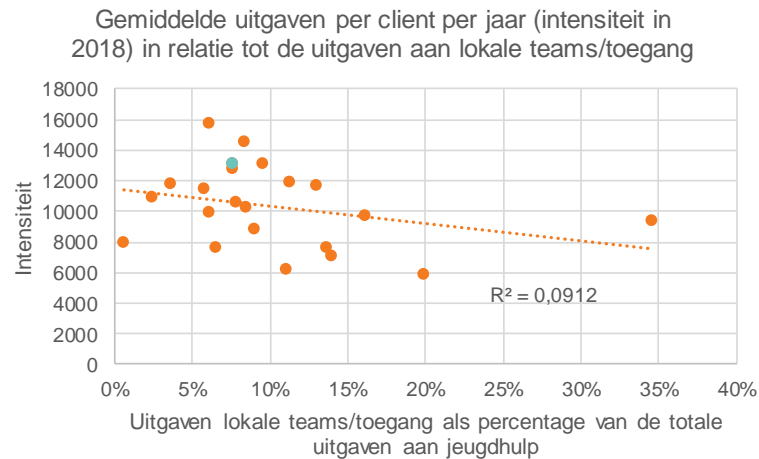
Figuur 3. Ontwikkeling gemiddelde uitgaven per unieke cliënt jeugdzorg, en de bandbreedte hiervan voor de gemeenten uit de benchmarkanalyse

Figuur 5. Gemiddelde uitgaven per unieke cliënt per jaar in 2018. De blauwe balk betreft uw gemeente.

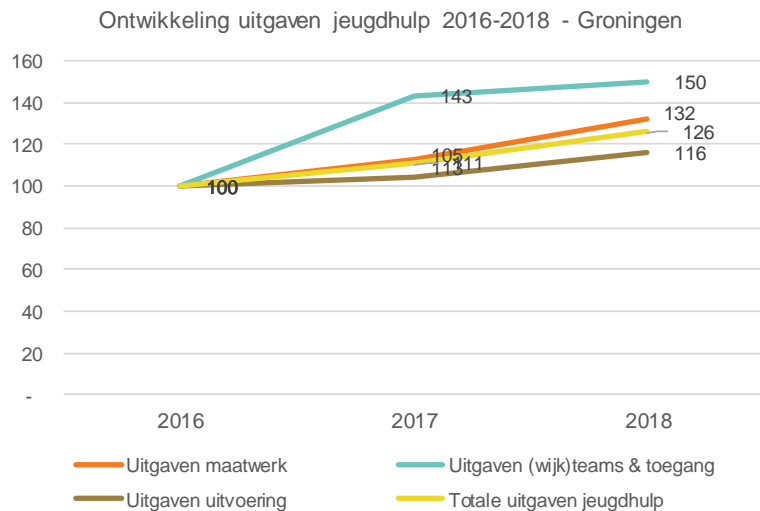

Figuur 4. Ontwikkeling van de gemiddelde uitgaven per unieke cliënt per jaar (2016-2018). De blauwe balk betreft uw gemeente.

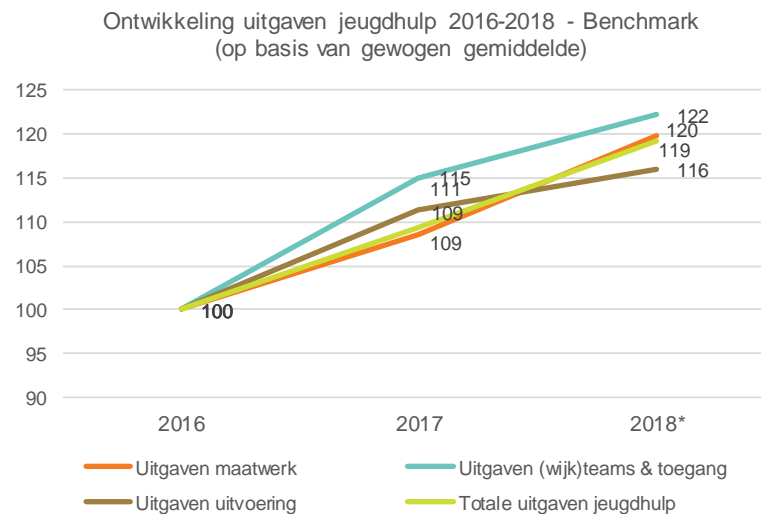

Figuur 6. Gemiddelde uitgaven per unieke cliënt per jaar. De blauwe stip betreft uw gemeente.

Ontwikkeling van de uitgaven aan jeugdzorg per jaar, voor verschillende onderdelen

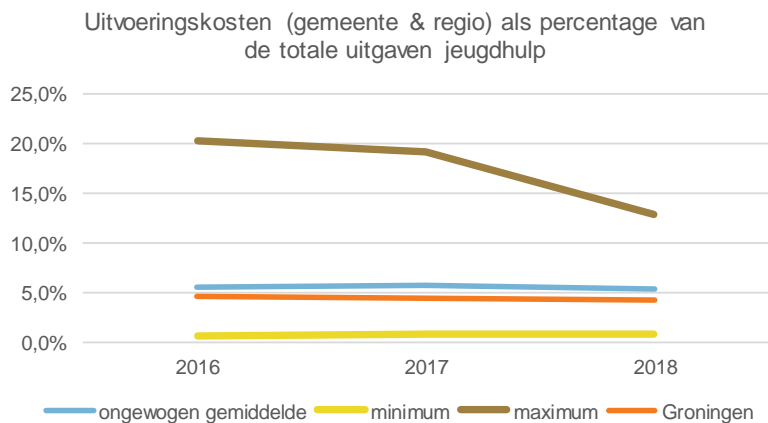
Figuur 7. Ontwikkeling uitgaven ten opzichte van 2016 per onderdeel en totaal (2016 = 100), voor uw gemeente

Figuur 8. Ontwikkeling uitgaven ten opzichte van 2016 per onderdeel en totaal (gemeenten in de benchmark analyse (2016 = 100))

Ontwikkeling uitvoeringskosten

Figuur 9. Ontwikkeling van de uitvoeringskosten (gemeente en regio) ten opzichte van de totale uitgaven aan jeugdzorg (uw gemeente ten opzichte van het gemiddelde, minimum en maximum van de benchmark)

Aantal inwoners	Uitvoeringskosten t.o.v. totale uitgaven jeugdzorg (2018)		
	Gemiddelde	Minimum	Maximum
tot 50.000 inwoners (N=12)	6,8%	2,6%	12,9%
50.000 tot 100.000 inwoners (N=6)	3,3%	0,8%	5,0%
meer dan 100.000 inwoners (N=6)	4,3%	2,1%	6,5%
Gemeente Groningen	4,3%		
Aantal inwoners 2018	202.810		

Tabel 5: Gemiddelde, minimum en maximum in de uitvoeringskosten ten opzichte van de totale uitgaven in 2018